

PROPOSTES PER A L'AULA

Ja som adults! Rituals de pas

L'objectiu d'aquesta activitat és veure com els rituals de pas es fan en totes les cultures, acompanyant el cicle de vida de societats i individus, com serveixen per escenificar, viure i donar sentit als canvis i als vincles entre membres d'un mateix grup, i com, malgrat que de vegades ens puguin semblar molt diferents, segueixen pautes i seqüències semblants a les dels nostres propis rituals.

ABANS DE LA VISITA...

Activitat 1. Què és un ritual?

L'activitat que fareu al museu gira al voltant dels rituals de pas de diverses cultures, però... sabeu què és un ritual de pas? En coneixeu algun exemple? I, encara més, sabeu exactament què és un ritual?

- Dividits en grups, reflexioneu sobre els conceptes *ritual* i *ritual de pas* i intenteu elaborar una definició per a cadascun. Si podeu, doneu-ne algun exemple.
- Després, poseu-ho en comú amb la resta de companys i companyes i comenteu les definicions i els exemples diferents que hagin sortit.

Activitat 2. Els nostres rituals

Abans de la visita, caldrà furgar en l'imaginari propi i fer un exercici d'autoanàlisi a través de les cerimònies, les tradicions i les festes populars que formen part de la nostra religiositat i són, d'alguna manera, els nostres propis rituals.

- Escolliu una cerimònia, tradició, festa privada o festa popular que se celebri a la vostra família o al vostre entorn (bateig, circumcisió, primera comunió, els quinze anys, posada de llarg, matrimoni, enterrament, aniversari, Nadal, Cap d'Any, Pasqua, ramadà, festa major o festes populars, etcètera).
- Porteu un objecte (o una fotografia d'un objecte) d'aquesta celebració, busqueu-ne informació i observeu-la des del punt de vista etnològic: nom de la celebració, on es fa, qui hi participa, quan es fa i amb quina freqüència, per a què serveix l'objecte que has portat, per què es fa aquesta celebració i de què serveix, etcètera.
- Finalment, podeu fer una exposició dels rituals treballats a partir dels objectes.

DESPRÉS DE LA VISITA...

Activitat 4. Observem un ritual

Durant la visita i el taller haurem après no només el significat d'objectes utilitzats en rituals de pas sinó que haurem vist que segueixen pautes i seqüències que es repeteixen i tenen motius de celebració semblants. Ara ens tocarà analitzar un ritual tenint en compte aquests aprenentatges.

- Escolliu un dels rituals d'arreu del món dels que us proposem en vídeo¹ i observeu-los, però ara no els mireu com a simples espectadors o espectadores: analitzeu-los com si estiguéssiu fent un treball de camp, seguint el mètode etnogràfic. La guia d'observació² us ajudarà en aquesta tasca.
- Compartiu les conclusions del vostre treball de camp amb la resta de companys i companyes, i poseu en comú les similituds i les diferències dels diversos rituals.

Activitat 5. Ja soc adult/a

Al museu hem parlat dels rituals d'iniciació, que marquen el pas de nens i nenes al món adult. Però no a tot arreu significa el mateix *ser adult/a*, ni es produeix en el mateix moment. Per tal de reflexionar al voltant d'aquesta idea, us proposem que respongueu les preguntes següents:

- Què vol dir *ser adult/a*? Què marca aquest pas? Quan es produeix?
Per veure la diferència entre diversos indrets del món, podeu buscar informació sobre la majoria d'edat en alguns països o la mitjana d'edat de matrimoni.
- Aquests rituals tenen en comú que preparen els nois i les noies per a la vida adulta, però, creieu que ensenyen el mateix a tothom, arreu del món? Recordeu què ensenyaven a les noies *sowei* i als nois *iatmul*? És molt diferent el que ells i elles hauran de saber? Per què? Què creieu que necessiten aprendre per poder encarar l'edat adulta? Han de saber el mateix els nois i les noies?

¹ Rituals de pas_Pre-post_Material comp (rituals)

² Rituals de pas_Pre-post_Material comp (guia observacio)

Activitat 6. Rituals... il·legals?

Llegiu aquesta [notícia](#) sobre la lluita antiabslació d'una nena massai a Kenya. Tot seguit, debateu amb la resta de companys i companyes:

- Creieu que cal posar fi a aquest tipus de ritual? Per què?
- Creieu que està bé que els governs el declarin il·legal? Hi ha alguna altra manera de posar fi a aquests rituals? Quina?
- Per què creieu que aquests rituals es mantenen?

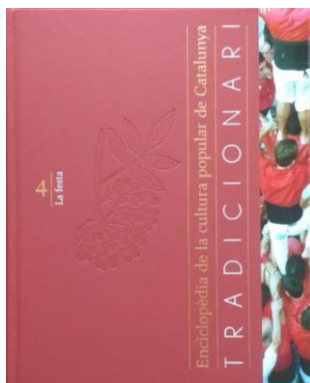
RECURSOS

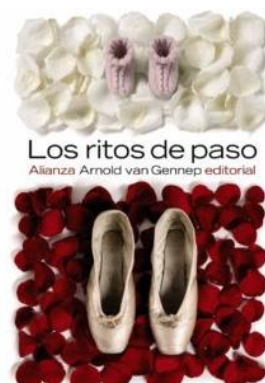
El paso de niño a hombre en distintas culturas en el siglo XXI (National Geographic)

Más allá del concepto. Madurez y ritos de paso (Cadena SER)

Tradicioniari. Vol 4: La festa. Les festes en el cicle vital. Els ritus de pas (Enciclopèdia Catalana)

Los ritos de paso Arnold van Gennep (Alianza Editorial)